SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 145. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 1, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 1-го СЕРПНЯ 1990 Ч. 145. РІК XCVII

УКРАЇНА ДОМАГАЄТЬСЯ ПОВЕРНЕННЯ СВОЇХ ВОЯКІВ

Київ. — Пресове агентство Ройтерса інформує, що Верховна Рада прийняла рішення про відкликання усіх рекрутів, які служать в совєтській армії на Україну. Парлямент України закликає також міністерство оборони СССР в Москві повернути усіх вояків до 1-го жовтня цього року і не висилати їх в реґіони міжнаціональних зударів, наприклад, до Азербайджану, Вірменії, Таджикістану та інших республік і областей.

Рекрути з інших реґіонів повинні бути повернені в Україну до 1-го грудня, говориться у постанові Верховної Ради УССР. Як відомо, в СССР існує дворічна примусова служба в армії. Українських юнаків вимішують з рекрутами інших національностей і вони в більшості відбувають свою службу поза територією України.

Кореспондент Ройтерса каже, що Україна пішла шляхом інших республік, які вже раніше прийняли подібні закони про потребу творення своїх армій і про службу їхніх рекрутів на територіях республік. Постанова ВР Української ССР була зроблена в дусі прийнятої минулого тижня декларації про суверенітет республіки і першенство українського законодавства над законодавством СССР.

Президент Міхаїл Ґорбачов намагається тепер перешкодити формуванню національних військових частин і черговим ультиматумом домагається розв'язання існуючих і складення зброї. Вірменія, як інформує Ройтерс, відкинула указ Ґорбачова, а її представники заявили, що Москва не має права вмішуватись до її внутрішніх справ.

На Союзівці виступить хор „Думка"

У суботу, 4-го серпня, в рамках літніх культурно-розвагових програм, на Союзівці виступить мішаний хор „Думка" з Ню Йорку під батутою Семена Комірного. В останніх місяцях число співаків цього мішаного хору майже подвоїлось. Як відомо, після відсвяткування свого 40-ліття минулого року „Думка" вибирається в турне по Україні осінню цього року. Отож і репертуар хору оновлений. Початок концерту на Союзівці в год. 8:30 вечора. Після концерту — забава під звуки оркестри „Водограй".

У Гантері відправлено Молебень за успіхи визвольного зриву України

Гантер, Н. Й. — Тут у церкві св. Івана Хрестителя в неділю, 22-го липня відслужено Молебень на інтенцію успіху визвольного зриву в Україні.

У короткому слові о. крилошанин Богдан Смик вбачав у проголошенні декларації суверенности України перемогу трьох чеснот, якими жила Україна: віра — надія-любов. Отець Смик, який щорічно переводить із своєю дружиною вакації у Гантері, зацитував вірш Ірини Сеник про довкільну чорну ніч, коли в серці поетеси „палає ватра". Хоча це була неділя, коли вранці відправлено вже дві Богослужби, на той вечірній Молебень українські мешканці Гантеру і літні гості виповнили прегарну церкву.

І. Сеник виступала у залі мотелю „Ксеня", розповівши про мартирологію українських жінок в СССР, з наведенням численних прізвищ, та відчитала низку своїх ліричних віршів. Авдиторія з подивом і найбільшою пошаною гляділа на ту жінку, яка 34 роки перевела у московських в'язницях, концтаборах і на примусовому засланні, проте є погідною, життєрадісною. Розповідь про терпіння українських жінок в СССР доповнила приятелька І. Сеник, Наталя Даниленко.

В СССР ПОГРОЖУЮТЬ НАЦІОНАЛІСТАМ

Москва. — Агентство Асошієйтед Пресс і акредитовані в Москві західні кореспонденти інформують, що міністер внутрішніх справ СССР Вадім Бакатін, виступаючи минулої п'ятниці, 27-го липня, на пресовій конференції, заявив, що його міністерство, а у випадку потреби і міністерство оборони СССР, не завагаються вжити фізичну військову силу і силу спеціяльних частин КҐБ, якщо наказ президента СССР Міхаїла Ґорбачова не буде виконаний.

Як відомо, два дні раніше перед виступом Бакатіна, тобто в середу, 25-го липня, генеральний секретар ЦК КПСС і президент із спеціяльними диктаторськими повновластями М. Ґорбачов підписав президентський наказ, у формі ультиматуму, на підставі якого усі військові частини війська чи міліції, які були створені в деяких республіках для власної оборони, мусять саморозв'язатися і здати зброю та амуніцію на станицях КҐБ.

„Ми надіємося, — заявив Бакатін кореспондентам, — що переможе розум. Але якщо члени бандитських відділів будуть далі продовжувати свою діяльність і не здаватиуть зброї, як говориться у наказі президента, ми застосуємо проти них силу спеціяльних частин і війська. Якщо б ми цього не зробили, центральний уряд може стратити контролю над розвитком небезпечної ситуації, наприклад, у Вірменській ССР", — підкреслив Бакатін.

Згідно з його словами тільки у Вірменії під зброєю знаходяться від 15 до 20,000 осіб. Міністер повідомив, що згідно з оцінкою державної служби безпеки число озброєних націоналістів досягає 100,000 осіб. Крім Вірменії, озброєні групи знаходяться в Грузії, Азербайджані і трьох прибалтійських республіках. На його думку додаткові частини військ міністерства внутрішніх справ можуть бути послані до поодиноких республік після того, як мине реченець 15 днів ультиматуму, але це буде зроблене в порозумінні з республіканськими урядами. Окремий наказ в цій справі отримають реґулярні армійські частини. Бакатін думає, що місцеве республіканське керівництво не все має змогу контролювати ситуацію, або керівники у деяких республіках поділяють думки націоналістичних сепаратистів. Конфлікти, каже Бакатін, викликали націоналістичні угрупування. Місцеві власті не відрізняються нічим від окруження і „заражені цією ж націоналістичною бактерією. У випадку виникнення міжнаціональних конфліктів, центральний уряд може спиратися тільки на спеціяльні частини КҐБ", виразно і недвозначно сказав Бакатін. В нікого ж тепер не може бути сумніву, кажуть активісти у республіках, як виглядатиме совєтський „суверенітет", принаймні, як уявляють собі його комуно-московські імпереялісти в кремлівському центрі.

Виступаючи на цій пресовій конференції, пресовий секретар М. Ґорбачова, Аркадій Масленніков, заявив, що наказ президента треба розуміти як заклик центрального уряду до республік встановити в себе порядок, діючи в дусі совєтського законодавства. „Немає сумніву, що в деяких республіках творяться сепарастичні збройні групи, що цілковито противорічить законам СССР і заходам для встановлення стабільности і порядку.

Е. Іванців передав зізнання у справі Европейського банку

Вашінґтон. — Евген Іванців, керівник Інформаційного Бюра УНСоюзу у Вашінґтоні, переслав на адресу сенатської комісії закордонних зв'язків і підкомісії для міжнародної економічної політики, торгівлі, екологічної чистоти океанів, які 18-го липня розглядали створення Европейського банку для відбудови і розвитку та економічної поправи країн Східньої Европи, становище до цієї справи Бюра УНС.

Зізнаючи на переслуханні згаданих комісій, Дейвид Малфорд, один із заступників секретаря скарбу, відкрив дещо заслону і розповів членам комісії про пляни Уряду ЗСА, який вже раніше договорився в цій справі зі своїми европейськими альянтами. Згідно з інформаціями Д. Малфорда, згаданий банк розпоряджатиме 12-ма більйонами долярів у початковій стадії, з чого 10 відсотків вплачуватимуть ЗСА.

У договорі говориться, що банк 60 відсотків своїх надходжень інвестуватиме кожного року у приватну торгівлю. Крім того банк виділятиме кредити для екологічних проєктів. Совєтський Союз зможе позичати в банку не тільки скільки він хоче, але скільки виносять його вклади.

Сенатор Пол Сарбейн, демократ з Мериленду, голова підкомісії, і сенатор Ричард Луґар підтримували повністю договір випрацюваний у процесі переговорів Урядом президента Джорджа Буша. Сен. Луґар й інші мали, очевидно, деякі застереження до багатьох точок договору, бо не всі, наприклад, східньоевропейські режими пішли шляхом демократизації.

У написаному зізнанні, переданому для рекорду комісії, Е. Іванцівим говориться, що було б помилкою вже сьогодні давати високі кредити й допомогу для совєтського уряду. Наводячи аналогію, Іванців порівняв тамошні режими до кораблів. Совєтський корабель він назвав ворожим, а корабель ЗСА рятунковим. Він пропонує дозволити ворожому кораблеві затонути, з передумовою, що рятункове судно ЗСА врятує з потопаючого корабля тих, які, використали змінні обставини і встановили в себе демократичну систему і уряди. Одним словом, совєтську збанкрутовану однопартійну систему нема сенсу рятувати, бо вона сьогодні чи завтра розпадеться під тиском поневолених антикомуністичних народів. ЗСА, на думку керів-

(Закінчення на стор. 3)

Театральна група „ЯРА" працює пильно

Джерзі Ситі, Н.Дж. (О. К.). — Наша молода, але вже добре відома як театральний режисер і ентузіяст Леся Курбаса, Вірляна Ткач кожний раз приносить нові вістки про працю і свої пляни. Тому, що ми бачили її цікаву постановку п.з. „Світло зі сходу" у майстерні, хочемо довідатися як ідуть приготування до прем'єри, яка, як знаємо, встановлена на 25-го листопада у театрі Ля Мама в Ню Йорку. Але В. Ткач оповідає не лише про цю недалеку вже прем'єру, а головне про свою групу „Яра", що створилася спонтанно саме із підготовою дійства „Світла зі сходу". Вона незвичайна тим, що це група молодих акторів та ентузіястів театрального мистецтва різних народностей, які захопилися Л. Курбасем і Г. Сковородою та його концепцією „пізнай самого себе". І саме ця група молодих, в більшості чужих людей, зібралася разом, щоб працювати не лише для своєї кар'єри, а для чогось загальнолюдського, яке вони добачають у творчості корифеїв української культури.

В. Ткач

Нас цікавить звідки постала назва „Яра" і зі здивуванням довідуємося, що назва була ідеєю неукраїнських членів групи, коли їм Вірляна пояснювала, що значить „яра пшениця". І ось тепер група діє і то „повною парою". Після успішної майстерні „Світла зі сходу" члени взяли участь у бенефісі, який весною відбувся в Українському Інституті Америки з великим успіхом і дав доказ що і в нашій, як і світовій громаді існує потреба такого пов'язання мов у поезії та у театральному мистецтві.

Тому вияснює нам В. Ткач, група „Яра" плянує далі працювати разом і експериментувати. Крім пильної дальшої підготови „Світла зі сходу", члени групи „Яра" візьмуть участь у театральних виставах бльоку театральних східньоевропейських груп, які 23-го серпня в театрі на Брум вул. в Ню Йорку виведуть п'єсу Людмили Коваленко „Героїня вмирає у першому акті".

Розуміється відповідно до теперішніх настроїв та подій нам насувається питання чи не думає вона про відвідини України. Так, це є також в пляні дії групи „Яра", член і музичний керівник якої Роман Гурко

(Закінчення на стор. 4)

М. Ґорбачов закликає республіки не друкувати своїх власних грошей

Москва. — Президент СССР Міхаїл Ґорбачов звернувся до керівників совєтських республік зі закликом не приступати до друкування власних грошей, бо це може сильно утруднити запляновану на найближчий час реформу банкової і кредитової системи.

Кореспондент АП завважує, що це звернення совєтського президента до керівників союзних республік відрізняється великою м'якістю у порівнянні з попередніми аналогічними заявами.

У своєму зверненні М. Ґорбачов наголошує, що запровадження на території тих чи інших республік своєї валюти з обмеженою сферою дії неґативно вплине на єдину грошову систему і приведе до непередбачених соціяльно-економічних наслідків. „Напередодні грошової реформи нам необхідна збалянсована і скоординована фінансово-бюджетна політика", — заявив Ґорбачов.

Як відомо, про свої пляни почати випускати власні гроші вже давно заявили три прибалтійські республіки. На недавній сесії Верховної Ради України також було вирішено ввести в обіг власну грошову одиницю.

Минулої суботи міністер закордоних справ СССР Едуард Шеварднадзе оголосив, що СССР готовий вступити в Міжнародний валютний фонд. Европейська економічна спільнота з ентузіязмом зустріла цю заяву. Однак, на думку експертів Европейської економічної спільноти, запровадження незалежних грошових одиниць на території „союзних республік" зробить грошову реформу в СССР практично неможливою.

„Ми були дуже здивовані, що Прибалтика і Україна продовжують настоювати на введенні власних грошових одиниць саме тепер, коли повинен бути зроблений такий важливий крок, як перетворення совєтського карбованця у конвертовану валюту", — заявив на зустрічі з журналістами керівник Европейської економічної спільноти Жак Дельор, який перебував тепер у Москві з триденною візитою. За словами Ж. Дельора, наміри Естонії, Латвії, Литви і України суперечать намаганню західньоевропейських держав до фінансової інтеґрації і єдиної валюти для всіх країн Спільного ринку.

Померла С.Федак-Мельник

Люксембурґ. — Тут у неділю, 29-го липня, у піклувальному домі померла після довгих років недуги на 89-му році життя Софія Федак-Мельник, довголітня вірна товаришка життя полковника Андрія Мельника, голови Проводу Українських Націоналістів.

С. Федак-Мельник

Після убивства полк. Євгена Коновальця у 1938 році А. Мельник був іменований його наслідником на Другому Великому зборі Українських Націоналістів і тоді подружжя Мельників переїхало негайно за кордон, де постійно перебували в Німеччині, Італії, а відтак після закінчення Другої світової війни переживали довгі роки в Люксембурзі. Софія Мельник була разом з полк. Мельником інтернована німцями у славному концтаборі Саксенгавзен у 1944 році. В Люксембурзі працювала до емеритури в банку та помагала секретарською працею своєму чоловікові.

Покійну поховано на місцевому цвинтарі поруч св. п. А. Мельника у вівторок, 31-го липня.

У СВІТІ

В НЕДІЛЮ, 29-ГО ЛИПНЯ, в Ріо-де-Жанейро президент Бразилії Фернандо Колльор де Мелльо заявив, що його уряд дасть першенство полагодженню справи економічного відродження країни, а щойно тоді розглядатиме сплачення свого закордонного заборгування. У своїй промові бразилійський президент підкреслив, що це вперше уряд виніс рішення щоби найперше ввести в життя плян економічної розбудови країни поки засядуть при одному столі зі своїми кредиторами для полагодження боргів. Тим часом вже цього тижня до Бразилії прибула комісія Міжнародного валютного фонду для перевірки економічного стану країни, щоби розпочати опісля переговори для можливости надання тимчасових позичок. Під сучасну пору Бразилія має 114 біл. дол. міжнародного заборгування.

ВПРОДОВЖ ОСТАННІХ чотирьох років міністерство закордонних справ Ізраїля з єрусалимською радіонадавчою станцією перепроваджувало в життя таємний плян, де радіокореспондентів на працю приймано через вищезгадану радіостанцію, а тоді їм давалося урядові вказівки, про що саме вони мають повідомляти радіонадавчі станції в цілому світі. Про існування цієї співпраці стало відомо після того, як щоденник „Ню Йорк Таймс" почав провіряти правдивість кружляючих вісток, що за твердженнями учасників цієї програми та інших урядових чинників таки існувала та діяла. З приводу великого зацікавлення цією справою міністерство закордонних справ Ізраїля подало до відома, що з уваги на неправильну інтерпретацію їхнього спілкування з вищезгаданою радіостанцією вони ці контакти припиняють. В цій же заяві сказано, що „міністерство Ізраїля на листі платностей кореспондентів не має".

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ Південної Африки, не зважаючи на втрату своїх союзників у Східній Европі та СССР, у неділю, 29-го липня, офіційно та публічно відновила своє існування в цій країні після 40-літньої заборони. Майже 30,000 осіб зібралося у Совето недалеко Йоганнесбурґу, столиці Південної Африки, на це перше публічне віче Комуністичної партії. З листи 22 провідників Комуністичної партії, оголошеної на цьому публічному зібранні, найменше дев'ять займають високі становища, як у Комуністичній партії Південної Африки так і в Африканському національному конґресі. Присутнім на цьому зібранні був також Нелсон Мандела, який у своїй промові старався відокремитись ідеологічно від КППА заявляючи: „АНК не є Комуністичною партією, але будучи оборонцем демократії завжди боровся та буде продовжувати боротися за право Комуністичної партії на існування".

НІМЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ПРИСПІШЕННЯ ВИВЕДЕННЯ СОВЄТСЬКИХ ВОЯКІВ

Берлін, Східня Німеччина. — Пресові аґентства і кореспонденти інформують із Східньої Німеччини, що німецьке населення цієї частини країни, яке ще донедавна толерувало спокійно присутність великої кількости совєтських вояків, танків, літаків та іншої зброї на своїй території, сьогодні, на передодні об'єднання, домагається приспішення виведення совєтських військових ґарнізонів, зокрема 40,000 танків та інших панцерних автомобілів, ліквідації військових летовищ тощо.

В Східній Німеччині, крім великої кількости всякої модерної зброї, стаціонує 360,000 совєтських вояків і 200,000 іншого персоналу, включно з родинами старшин, які свого часу поводилися там як в себе дома, з погордою дивилися на місцевих мешканців, допомагали місцевому режимові тримати у залізній дисципліні частину німецького народу, який тепер не тільки стрясає з себе комуністичний гніт, але домагається, щоб Москва забралася з його території.

У тій частині, де стаціонують совєтські ґарнізони навіть туристи завважили численні транспаранти з написами „Руссен Раус", або по англійськи „Рашен Авт". Нетерпеливість східніх німців політичні спостерігачі пояснюють тим, що на протязі минулих 40 років совєтські вояки, зокрема старшини і їхні „дами", поводилися, у відплату за гітлерівське приниження під час війни, як свого роду „геррен фольк" і зовсім не зважали на інтереси населення. Крім того військове командування займало за згодою керівництва Комуністичної партії Німеччини найкращі мешканеві об'єкти, терени для військових маневрів, магазини для військовиків і військового персоналу, викликаючи тим самим незадоволення в автохтонів.

Очевидно, подібна ситуація і вимоги про відтягнення військових частин існують в Мадярщині, Чехо-Словаччині, Польщі, а також на Заході, зокрема у Західній Німеччині, Греції і всюди там, де існують воєнні бази. Крім того стаціонування закордонних вояків зв'язане з фінансовими витратами. Наприклад, Західня Німеччина вже заплатила в цьому році 775 міл. марок на втримання окупаційних совєтських військ у Східній Німеччині, а крім того канцлер Гельмут Коль пообіцяв Міхаїлові Ґорбачову побудувати сотні помешкань в СССР призначених для поворотців з армії і їхніх родин. Однак, не зважаючи на мільйонові дотації урядів Східньої і Західньої Німеччини, населення домагається негайного виведення совєтського війська і ліквідації воєнних баз.

Газета „Ізвєстія" також пише про українське золото

Москва. — Газета „Ізвєстія", орган Верховної Ради СССР, також поінформувала своїх читачів у числі з 25-го липня про українське золото в британському банку, на підставі розмови з Ґеннадієм Удовенком, постійним представником України в Організації Об'єднаних Націй. Удовенко заявив кореспондентові згаданої газети, що Верховна Рада Української ССР зажадала від Банку Англії звороту більшої кількости золота, здепонованого в британському банку майже три століття тому гетьманом Павлом Полуботком.

„Йдеться не про леґенду, а про реальний факт", — заявив Г. Удовенко. Ще в 1960-их роках українці відкрили цей скарб в Англії і Рада Міністрів УССР намагалася встановити правду у переговорах з британськими речниками. Йдеться про золото, яке належало колись незалежній Україні. Коли цар Петро І почав нищити українську державність і гетьманську державу, гетьман П. Полуботок, ще перед переговорами Полуботка з Петром І в Петербурзі, здепонував відповідну кількість державного золота в британському банку з передумовою, що воно буде повернене незалежній Україні.

Очевидно, ані „Ізвєстія", ані Удовенко, нічого не згадують про заморення на смерть Полуботка царем Петром І і про ліквідацію усіх „вільностей" українського народу, включно із знищенням Запорізької Січі наступницею Петра, Катериною II.

Керівництво Банку Англії, говориться далі в інформації „Ізвєстій", заявило, що досліди не виказали жодного вкладу золота Полуботком. „В кожному разі ми і так не змогли б виплатити 16 більйонів фунтів стерлінгів компенсації", — заявили представники банку.

В АМЕРИЦІ

ПІСЛЯ КОРОТКОЇ ПЕРЕРВИ знову відновилася суперечка між стейтами Ню Джерзі та містом Ню Йорк відносно територіяльної приналежности острова Ліберті зі статуєю Свободи, а також острова Елліс, де знаходився перехідний пункт для новоприбулих до ЗСА емігрантів з Европи. Нюджерзька влада відновила цю стару суперечку, базуючись на вагомих причинах: два острови знаходяться ближче до побережжя Ню Джерзі, ніж до Мангеттену, вони включені до „податкової мапи" Ню Джерзі, як частина міста Джерзі Ситі, статуя Свободи освітлюється нюджерзькою електричною компанією, постачання водою також іде з Ню Джерзі, телефонні номери мають нюджерзький код 201. Влада Ню Джерзі збирається знову піднести питання територіяльної приналежности островів 9-го вересня, коли президент Джордж Буш має заплановані відвідини на острови Ліберті та Елліс. Посадник Джерзі Ситі Джералд МекКен домагається схвалення Конгресом законопроєкту про приналежність двох островів до Ню Джерзі.

ПОХОРОНИ 21-ЛІТНЬОГО в'єтнамського мафіозо Вінга Вуна минулої суботи, 28-го липня, на затишному кладовищі в Лінден, Н.Дж., перетворилися у перестрілку, в наслідок якої було поранено сім осіб. Розслідування показало, що Вінг Вун був головарем в'єтнамської мафії „Народжені вбивати", одного з найбільш диких та небезпечних бандитських угрупувань, які спеціялізуються у торгівлі та контрабанді наркотиками, грабунках та вбивствах. Група „Народжені вбивати" вела боротьбу з корейською та китайською мафіями за сфери впливу та контролю над кількома публічними домами в нюйоркському Чайнатавні. В похоронах в'єтнамського мафіозо взяло участь понад 100 осіб. Поліція встановила, що деякі члени похорону були також озброєні та відповіли на постріли чотирьох невідомих осіб. В одного члена групи „Народжені вбивати" було конфісковано 23,240 дол. в готівці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Tel (201) 434-0237, (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Фахівці руйнування

Коли остаточно комунізм перейде до історії — ще довго будуть появлятися твори, присвячені з'ясовуванню цього жахливого, трагічного експерименту. До характеристичних рис московського комунізму, відомого найвірніше під назвою большевизму, належить збіднювання багатих країн, опоганювання гарних традиційних слів і звичаїв та забруднювання чистоти. Було колись гарне слово „товариш", — відколи воно стало синонімом комуніста — пристойне словництво викреслило його.

Гарне було колись щорічне свято 1-го травня — соціял-демократи і не соціялісти солідарно відзначали його, як традиційне свято робітника. Большевики перетворили його у показ збройної сили і маніфестаційний „культ особи". Україна була „житницею Европи", у Польщі між двома світовими війнами була препогана політика, але їсти було вбрід і не існувало проблеми харчів. І так було в усіх країнах, поки настав там комунізм і завів ніколи не існуючу раніше систему приділу харчів картками.

Вандалізація будинків і занечищування землі, води і повітря довело до такого міжнародного скандалу, що розписується про це світова преса. У „Ню Йорк Таймсі" з 24-го липня 1990 року є обширний допис з чеської Праги про великий клопіт, що його має відроджена демократична чеська республіка з очищуванням бруду, залишеного совєтськими окупаційними військами. Від часу збройної інтервенції Москви проти спроби Александра Дубчека завести в Чехо-Словаччині „комунізм з людським обличчям" — у 1969 році совєтські гарнізони стояли у 150 „базах", містах і селах Чехії, Словаччини і Моравії. В наслідок рішучих заходів президента ЧСР Вацлава Гавела — Москва почала відкликати стаціонованих у ЧСР 73,500 совєтських вояків. До червня наступного року всі вони мають виїхати. Але кожна одиниця, яка евакуює свою „базу" — залишає за собою таку руїну, такий бруд, таку масу сміття, що чехо-словацький уряд звернувся до Вашінґтону з просьбою допомогти йому очистити цю погань. Чеський міністер для справ довкілля з обуренням висловився про „ароґанцію і нехлюйство" совєтських вояків. Вони, мовляв, не признають ніяких законів, ніяких норм чистоти у відношенні до нічого, — занечищують землю, воду і повітря.

За порозумінням з американським Урядом — вислано до Америки гурт осіб на вишкіл, як фахово треба систематично направляти все зло, заподіяне окупантами. Ґорбачов вимагає від кожної колишньої сателітної країни — і домагався також від Литви — „відшкодування" за інвестиції, що їх вклав у дану країну Совєтський Союз. Покищо не чути, щоб вимагав таке від Чехо-Словаччини. Бедріх Молдан, міністер справ довкілля ЧСР, заявив журналістам, що „деякі наші екстремісти домагаються, щоб цей, що забруджує довкілля, платив кошти очищування бруду". Але Молдан гадає, що треба дякувати Богові, що вони відходять геть, а там якось воно буде. Тільки на одній із півториста баз большевицькі вояки наробили шкоди на 2 мільйони долярів. Але названий чеський міністер свідомий, що не дістане від СССР ані сотика. „Не можна дістати від них очищувальних машин, бо вони їх не мають. І не можуть вони зробити порядок за собою, бо цього не вміють".

Не хочеться вірити, що був час — напереломі минулого і цього сторіччя і під час Першої світової війни, — що всі чехи були заприсяженими русофілами і казали „Рус — наш брат!". Чеські полки в австро-угорській армії з музикою переходили на воєнному фронті на російську сторону. Вже у 1948 році Москва накинула Чехо-Словаччині нову конституцію, яку президент Едвард Бенеш, наступник славетного Томи Масарика, не хотів підписати. Пофальшувавши грубо вибори — Москва скинула Бенеша і на його місце наставила стовідсоткового комуніста Клемента Ґотвальда, який завів режим сталінського терору. Коли ж у реакції генеральний секретар чеської Компартії Александер Дубчек хотів завести „комунізм з людським обличчям", Леонід Брежнєв збройним походом військ комуністичного так званого Варшавського пакту окупував Чехо-Словаччину й заслав Дубчека на підрядну працю у поштовій конторі у Братиславі з забороною виїзду відтіль у 1968 році. У минулому році, у році революції проти комунізму, колишній політичний в'язень, драматург Вацлав Гавел став президентом, а Александер Дубчек головою парляменту. Тепер чеський патріот, член уряду, дякує Богові, що забираються геть колишні „брати-руси", які залишають по собі смітник і погане ім'я.

Михайло Марунчак

СТАЛІНСЬКЕ СУДОЧИНСТВО ЩЕ ТАКИ ТОРЖЕСТВУЄ

Українські політичні в'язні сталінського режиму, зорганізовані в Клюбі Репресованих Львова та в Спілці Українських Політичних В'язнів, передали українській громадськості в краю та світовій громадськості в світі два свої звернення. Одне затитуловане „До народних депутатів України", а друге „До Великої Ради Руху України, до Товариства „Меморіял" й до організацій в Україні і діяспорі".

З цих звернень довідуємось, що коли цілий світ засудив сталінські злочини та сталінське судочинство в СССР, то воно, однак, в Україні має ще правну силу. Ось що пише в своєму зверненні Клюб Репресованих Львова: „В той час, коли усі народи Прибалтики, а також кримські татари, німці, кавказькі народи та інші одержали вже раніше повну регабілітацію, українські політичні в'язні 40-их і 50-их років такій регабілітації не підлягають, бо вони згідно з совєтським законодавством були членами т.зв. бандоформувань".

Що називало й називає совєтське законодавство „бандоформуваннями"? Всі національні сили кожного народу, які вели акцію самооборони й були очевидцями національно-визвольної боротьби, ставали „бандоформуваннями" й підлягали найстрогішому покаранню, тобто 25 років, якщо не наступила смерть на місці. Після відбуття цього строку таким в'язням забороняли поселюватись в місцях свого давнього замешкання.

„Сюди належить ціле покоління", — пишеться в зверненні Спілки Політичних В'язнів України, що винесло на своїх плечах весь тягар чорносотенного й яничарського лихоліття. Ці люди опинились поза суспільством, як в Україні, так і за її межами. Невідомі їхні імена, місця поселення, їх страждання і могили. Засоби масової інформації називали їх „ворогами народу". і систематично, впродовж 45 років, обливали їх потоками бруду. Російські дослідники сталінської ери Юрасев і Замасков подають, що тільки в Західній Україні совєти нараховували біля одного мільйона прихильників цих бандоформувань.

Вправді, прокуратура СССР проголосила в 1989 році перегляд справ тих, які залишились при житті. Однак цей індивідуальний перегляд потриває довгі роки, а то й десятки років. Все це на те, щоб навести хоч сповидну справедливість. При цьому не забувати, що все це люди під 70 років життя або понад, багато з них мусять жити поза місцями рідної землі, на т.зв. баніції. Вони також не можуть користуватися громадянськими правами. На таких „правах" жила до кінця свого життя відома на Заході членка визвольного підпілля Катря Зарицька. Отже, сталінське судочинство й надалі торжествує і є примарою Західньої України 40-их й 50-их років.

З цього приводу українські політичні в'язні в Україні домагаються повної й негайної регабілітації всіх українських політичних в'язнів України, а то тим більше, як пишеться в зверненні Клюбу Репресованих, що „їхні ідеї лягли в основу діяльности Руху та інших проґресивних революційно-демократичних формувань нашої доби".

З вимогою негайної регабілітатії Спілка Українських Політичних В'язнів висунула резолюцію, щоб парлямент України звернувся з вимогою репарацій до тих республік, на території яких в'язні спецпоселенці з України будували заводи, фабрики, різні підприємства, селища, міста, дороги, канали, водосховища, шахти тощо, від експлуатації яких корінне населення даної републіки має економічну вигоду.

Немає сумніву, що українська діяспорна спільнота підтримає одну й другу вимогу відносно повної й негайної регабілітації українських політичних в'язнів в Україні. Міжнародні організації оборони людських прав мусять бути в першій мірі основно поінформовані про це ще сьогодні існуюче горезвісне сталінське судочинство.

Андрій Гасцький

Висилка книжок в Україну

Останніх кілька років спостерігаємо полегшення затиску комуністичної влади в Україні та повільну лібералізацію аж до проголошення суверенітету. І коли вибрані депутати Народного Руху України за Перебудову та Демократичного Бльоку домагаються більше реформ в крайовій та місцевих радах — інші потреби можуть частинно бути заповнені приватним способом в Україні та Америці.

Під час недавньої конференції у Фундації Сейбер (Sabre Foundation) в Кеймбридж, Масс., професор Ярослав Ісаєвич, гість в УНІГУ (Український Науковий Інститут при Гарвардському Університеті) та заступник голови Наукового Товариства ім. Шевченка сказав: „Будучність України залежить багато від того чи вона зможе отримати модерне знання та виховати фахівців, які зможуть вживати модерну науку та нову техніку".

Це правильна оцінка. Освіта та засоби інформації були сильно занедбані за останні роки і ця прогалина в знанні пошкодила Україні в економічній, політичній та екологічній площинах. Велика кількість знання мусить вплинути в Україну, щоб усунути її ізоляцію. Це можна частинно виповнити посилками великої кількости книжок, журналів, брошур, відеокасет та інших засобів інформації. Ділянки технології, медицини, та суспільних наук є спеціяльно важливі, бо в Україні брак інформації, щоб подолати різні економічні, екологічні, технічні та медичні проблеми.

Одначе, це коштовна пропозиція. Ціна нових книжок висока як рівно ж кошти маґазинування та заморської пересилки. Та є спосіб. Уже від 1986 року Фундація Сейбер посилає книжки, журнали та вишкільні матеріяли до Польщі, Мадярщини і Чехо-Словаччини. Тепер ця Фундація зацікавлена посилати книжки в Україну та в інші республіки Совєтського Союзу.

Фундація Сейбер це неприбуткова публічно-харитативна установа звільнена з податків, яка розподіляє англомовні публікації окремим особам чи інституціям через приватні організації. Фундація Сейбер отримує свої книжки від видавців, які користають з можливости платити менші податки Урядові. Отже, Україна з іншими країнами Східньої Европи може мати хосен з цієї інституції, яка розподіляє книжки науковцям, дослідникам, лікарям, підприємцям, учителям, та студентам.

Фундація Сейбер через свій проєкт допомоги науковцям має більше як п'ятдесят станиць в Східній Европі, які складаються з окремих наукових інституцій, товариств та фундацій. Фундація доставляє заморським партнерам каталоги та листи доступних матеріялів. За їхньою згодою Фундація через своїх американських партнерів маґазинує, перевозить та висилає за море ці матеріяли. З українських інституцій Рух у Києві та Львові, відновлене Наукове Товариство ім. Шевченка, Зелений Світ та інші неформальні організації є зацікавлені отримати книжки, журнали та інші матеріяли. Отже Фундація Сейбер потребує фонди для адміністрації програми посилки мас книжок в Україну.

Користь з цих книжок в Україні буде величезна. Від 1986 року Фундація Сейбер подарувала Польщі, Мадярщині та Чехо-Словаччині книжок та інших матеріялів вартости 10 мільйонів долярів, а в 1989 році переслала 128,000 книжок.

Зацікавлення програмою „Книжки в Україну" зростає в українській громаді в ЗСА. Перша пожертва 1,000 долярів, що її дала АГРУ буде зужита для достави книжок з теми екології та занечищення оточення в Україні. Фундація ця також співпрацює з українською американською фундацією „Здоров'я", щоб вислати медичні книжки та журнали в Україну та роздобути книжки з комп'ютерства та програмування для учасників комп'ютерських курсів, зорганізованих Інститутом Нестора.

Перша висилка 15,000 книжок (приблизно 20 тонн) є запляноване на це літо. Тут будуть книжки з англійської мови, книжки вправ, книжки про екологію та природу, з діловодства, комерційного управління (менеджмент), комп'ютерства й програмування, економії вільного ринку, реформи соціялістичної економії, міжнародного фінансування, політичних наук, американської історії та політики і: медичні книжки й журнали.

У наступних висилках, у дуже приступних цінах, будуть також висилати українські книжки українських наукових інститутів та видавництв Америки у великих тиражах.

За більше детальними інформаціями прошу звертатися до Тані Витвицької: Tania Vitvitsky, program coordinator Sabre Foundation, P.O.B. 483, Somerville, MA 02144, Telephone: 617 494-8252. FAX 617 494-9140, Telex 415 187 ESLUD.

Д-р Павло Пундій

ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ У ДІЯСПОРІ

Тема моєї інформативної статті незвичайно широка і важко на кількох сторінках подати справді задовільну картину того минулого і частинно сучасного, що знаменує так професійну, як і наукову працю українських лікарів діяспори.

Але завдяки нашій світового маштабу професійній організацій, якою від декількох останніх років стала Світова Федерація Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ), якій завдячуємо оцей справді дуже поважного значення конґрес, постараюся розкрити найважливіші етапи життя праці і досягнення українського лікарського організованого життя поза кордонами України.

На найвищих щаблях нашої організованости нас на сьогодні репрезентує Світова Федерація Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ). Тож погляньмо як розвивався професійний рух лікарів-українців на еміграції в Західній Европі і діяспорі, та які були етапи цього руху, що його коріння сягають початків цього століття і тягнуться доволі цікавим шляхом аж посьогодні, до тих славних днів нашої зустрічі в Києві чи у Львові.

До Першої світової війни тільки мала горстка українських лікарів, що жили в австро-угорській монархії, та які покінчили медичні студії за кордоном, працювали в університетських клініках Західньої Европи (як наприклад, проф. Іван Горбачевський в Празі, проф. Михайло Борисикевич в Ґрацу, д-р Осип Дакура у Відні та інші). Вони хоч розвинули успішну наукову працю на чужині, не забували про рідний край, та друкували свої праці в наукових виданнях НТШ у Львові.

Після Першої світової війни більша група українських лікарів опинилася на еміґрації, а зокрема в демократичній Чехо-Словаччині, де вони зорганізувались у Спілці Українських Лікарів, видавали професійний журнал „Український медичний Вісник" та відбували у Празі наукові з'їзди а також видавали Медичний латинсько-український словник М. Галина, та деякий час брали активну участь у Всеслов'янському лікарському союзі.

Ініціяторами і провідниками цього лікарського руху були проф. Борис Матюшевський з Києва, проф. Іван Горбачевський з Галичини та інші лікарі-еміґранти.

Під час та після Другої світової війни, а зокрема внаслідок сталінського терору прийшло до масової еміґрації, де велика кількість українських лікарів, дентистів і фармацевтів опинилося в Західній Европі, а переважно в Німеччині і Австрії. Тут на деякий час лікарі зуміли зорганізувати свої професійні товариства, як от Спілки Українських Лікарів в Німеччині, та Санітарно-Харитативну Службу, а теж відбути кілька лікарських з'їздів і конференцій та зорганізувати медичні амбуляторії і шпиталі для переміщених осіб-еміґрантів.

В Австрії теж зорганізовано Товариство Українських Лікарів і Аптекарів у Тиролі й Форальберґу та у Зальцбурзі.

У 1950 роках переважна частина українських лікарів у Західній Европі переселилась до Америки, Канади, Австралії, та інших країн. Якщо йдеться про Америку чи Канаду, то вже починаючи з 1947 року почали приїжджати сюди українські лікарі, а одними в перших були: Роман Осінчук, Ярослав Воєвідка, Тома Воробець, Тиміш Олексіюк та інші. Восені 1949 року вони створили в Ню Йорку організаційний комітет, приготовили статут, а 22-го січня 1950 року у роковини проголошення соборности України, відбулися перші основуючи збори Українського Лікарського Товариства з участю коло 70 лікарів-дентистів, а між ними українців лікарів із старої еміґрації.

Новозасноване Товариство поставило собі за завдання об'єднати всіх українських лікарів та допомагати їм влаштовуватись на фахову працю, а теж допомагати у підвищенні конференцій. Рішено теж видавати професійно-науковий журнал та заохочувати молодих товаришів до спеціялізації, а студентів до студій медицини.

Головним ініціятором і п'ятьлітнім головою товариства був д-р Роман Осінчук. У травні 1955 року було зареєстровано 770 лікарів із ЗСА та деяких з Канади.

Згодом, протягом наступних літ, українські лікарські товариства постали теж в інших більших містах Америки (як Чикаґо, Детройт, Філядельфія, Клівленд, Вашінґтон, Сан Франсіско) та Канади (Торонто, Монтреаль, Вінніпеґ). Вони згодом стали активними відділами Українського Лікарського Товариства Північної Америки (УЛТПА) з Головною Управою УЛТПА в Ню Йорку, а від 1975 року в Чикаґо.

Визначними головами головної Управи в Ню Йорку ще були такі лікарі: Ярослав Воєвідка, Богдан Макарушка, Ростислав Сочинський, Мирон Зарицький, Богдан Олесницький, Юрій Трухлий, Богдан Щебунчак, Олег Волянський і Юрій Кушнір.

Започаткуванням наукової діяльности нашого Товариства була активна участь у першому українському науковому з'їзді в Америці, який відбувся в Ню Йорку в грудні 1953 року з нагоди 80-річчя Наукового Товариства ім. Шевченка, та 35-ліття Української Вільної Академії Наук (УВАН), які відновили свою діяльність на еміґрації.

У 1963 році створено стипендійний фонд ім. проф. Маріяна Панчишина та видано стипендії для потребуючих медиків.

У 1964 році з нагоди 15-ліття видано Лікарський Альманах, а з нагоди 25-ліття УЛТПА в 1975 році видано 400-сторінкову пропам'ятну книгу „25-ліття УЛТПА" та перший том „Матеріялів до історії Української медицини", а в 1988 році добавлено ще другий том.

У 1975 році осідок Головної Управи УЛТПА був перенесений з Ню Йорку до Чикаґо. Першим головою був д-р Ахіль Хрептовський, який розвинув широку організаційну діяльність. Після нього слідували такі лікарі та голови Головної Управи: Василь Трухлий, Мирослав Харкевич, Петро Моцюк, Мирослав Коленський, Юрій Грицеляк, Василь Марчук, та від 1989 року д-р Марія Клодницька-Процик. Усі ці голови та їхні управи продовжували діяльність попередніх управ а крім цього ще внесли щось нового.

За ініціятивою д-ра Ахіля Хрептовського і д-ра Богдана Шеховича засновано в 1976 році Українське Лікарське Товариство в Австралії, яке зорганізувало вже

(Закінчення на стор. 4)

ЧИМРАЗ ЧАСТІШЕ високопоставлені урядові особи китайського правління голосно пропаґують якнайшвидшу економічну зміну в Китаї. Вони та обізнані з економічними справами Китаю закордонні аналітики твердять, що коли не злібералізувати економіку Китаю, то всі намагання частинної вільної торгівлі можуть не тільки пропасти зовсім, але ціла економіка країни може попасти в глибокий застій.

Раїса Мороз

УКРАЇНА ЗБЛИЗЬКА

II.

Однією з великих перемог Демократичного Бльоку було те, що не зважаючи на неймовірний опір партапаратників, він .. таки примусив звітувати, старший уряд, якщо не Валентину Шевченко, яка ганебно уникала відповідальности за содіяне, то хоч Віталія Масола. Демократичний Бльок примусив звітувати уряд України і пізніше піддав його працю нищівній критиці.

Звіт Масола був у таких бадьорих і багатообіцяючих барвах, що критикували його навіть самі партапаратники. Та найсильніше враження на мене справив виступ Левка Лук'яненка.

Більшість депутатів, — казав Лук'яненко, — критикують сьогодні уряд республіки. „А хіба ми маємо уряд республіки? — вигукнув він. Хіба ми маємо республіку взагалі? Та ми не маємо ні Української Радянської Соціялістичної Республіки, ні уряду Української Радянської республіки. Тому що доки існувала стаття шоста, усім життям керувала Комуністична партія. Комуністична ж партія України є загін Комуністичної партії Радянського Союзу. Побудована вона централізовано і тому всі рішення проводилися на Україні так, як наказували з Москви. Отож, продовжував Лук'яненко, ми залишаємося сьогодні безправною нацією. Колись Ленін назвав Росію тюрмою народів. Україна потрапила до тієї тюрми у 17 столітті. Поживши підчас революції три роки незалежним життям, Україна в 1919 році знову потрапила у ту ж турму. Усі ці роки нами управляла не Українська Радянська республіка і не уряд України. Нами управляла Комуністична партія Радянського Союзу, яка є передовим загоном російського імперіялізму, — сказав Левко Лук'яненко. — Маючи природні багатства, плодючу землю і талановитий, працьовитий народ, Україна стоїть сьогодні з простягнутою рукою і жебрає у Москви. Тільки побудова незалежної України може дати підстави і умови для реорганізації нашого життя".

Лук'яненко закликав депутатів відчути себе господарями на своїй землі, відчути себе дорослими, правоздатними людьми. Всі ми, казав він, несемо на собі рабське тавро, страху, ми боїмося стати самими собою. „Я закликаю вас, — закінчив свій виступ Лук'яненко, відкинути нарешті свій страх і стати людьми, а не рабами, якими ми були 70 років".

У відповідь на виступ Лук'яненка, заля вибухнула аплодисментами і як здавалося з інтенсивности тих оплесків, аплодувала йому вся Верховна Рада. Найдивовижнішим було для мене те, що заля мовчки проковтнула отой Лук'яненків вислів про „російський імперіялізм", і це на мою думку, також було досягненням Демократичного Бльоку: своїми попередніми виступами вони привчили залю спокійніше реаґувати на такі речі.

Надзвичайно цікавим і несподіваним був виступ із протилежного як здавалось, табору; виступ депутата Володимира Філенка, секретаря партійного комітету одного з радгоспів Харківщини. Філенко підкреслив, що всі біди для народів СССР розпочалися з того, що революція 1917 року поставила перед собою мету, щоб не було багатих. В той час як французька революція ставила мету, щоб не було бідних. Обидві революції досягли своєї мети, казав депутат. Здавалося, продовжував він, що досить відібрати добро у багатих, розподілити між бідними і все буде гаразд. Та не надовго стало того багатства для розподілу. І коли вже не було кого оббирати і розподіляти, то почали оббирати власних селян, яких і досьогодні продовжують оббирати. „Хотіли позбутися Івана і пана, але не вдалося. Тепер Іван став іще іванішим, а пан ще панішим: таким чином, казав депутат, замість одних експлуататорів, посадили інших, не кращих, а набагато гірших. Бо колишні експлуатори хоч уміли організувати виробництво і щось виробляли. Теперішні ж експлуататори нічого не вміють, ні організовувати, ні виробляти. Сидить на шиї у народа новий клас експлуататорів: державно-партійний клас. Так, я не помилився, — підкреслив Ф. Філенко, саме державно-партійний клас. Кількість цього класу 18 мільйонів. Це клас власників, клас розпорядків народного майна і багатства. Він самовідроджувальний, бо ж хіба піде син міністра на завод до станка, чи дочка міністра у доярки?

Ні, сказав Філенко, — цей клас уміє захищати свої привілеї, це ми бачимо і на сьогоднішній сесії".

Особливо гостра конфронтація виникла між Демократичним Бльоком і партапаратниками при обговоренні кандидатур на голову Верховної Ради. Михайло Горинь виступив одразу з пропозицією проти сумісництва на посаді голови із якоюсь іншою партійною керівною роллю. Хоч спочатку не було названо, проти кого спрямована пропозиція, та всі розуміли, що стосується вона Володимира Івашка. Пізніше справедливости ради чи то пак для балянсу, називали й кандидатуру Левка Лук'яненка, який очолює Українську Республіканську Партію.

До речі, від партапаратників, які складали майже три чверті Верховної Ради, кандидатом на голову був висунутий один єдиний кандидат — Івашко. А від Демократичного Бльоку — цілий ряд кандидатур. Стратегія обох сторін здається, була зрозумілою: партії йшлося, щоб не розпорошувати уваги свого безликого і без'язикого стада, щоб забезпечити 100-відсотковий виграш. Демократичному Бльокові йшлося про те, щоб максимально використати трибуну для просвітництва народу, для пропаґанди своїх поглядів. На виграш Демократичний Бльок не мав надій. Кандидатура на посаду голови давала максимальну можливість для цього: півгодини на виклад програми і півгодини на відповіді на запитання.

Більшість депутатів прекрасно використала цю можливість: їхні виступи великою мірою доповнювали один одного. І головне, у виступах демократів була дана всебічна оцінка політичної ситуації на Україні — те, що оминув у своєму звіті Віталій Масол.

Закінчення буде.

В Рочестері є 1.000 нових еміґрантів з України

В грудні 1988 року до Рочестеру Н. Й., почали несподівано прибувати нові еміґранти з України. Продовж двох місяців прибуло їх 16 родин в числі 91 осіб, майже всі із Західної України з околиць княжого міста Галича. Багатодітні, глибоковіруючі християни, п'ятидесятники, залишили рідну землю через переслідування їх совєтською комуністичною владою. Багато з них були арештовані, сиділи в тюрмах та переживали інші знущання за свою віру.

В1989 році кожного місяця приїжджали нові родини, так що в теперішний час, за останніх півтора року в Рочестері і околиці поселилось около 200 новоприбулих родин з України в числі приблизно 1.000 осіб. Майже всі походять з Івано-Франкьвської, Львівської, Тернопільської і Ровенської областей. Доля їхнього переїзду з України в Америку була тяжка і непевна. Всі вони виїжджали з України на ізраїльські візи, нібито до Ізраїля, одначе в еміграційних центрах Австрії і Італії міняли свій напрямок на Америку. В цих еміграційних осередках декотрі родини жили по 3-4, а деколи і по 6, місяців, особливо в Італії, в околицях Риму. Допомагали їм американські харитативні організації, римо-католицька харитативна організація і Папа зі своїх окремих фондів. Візи до Америки висилали церкви американських п'ятидесятників, які в багатьох випадках не мали найменшого поняття про Україну і українців. Вірні цих церков подали першу поміч новоприбулим українцям, які в свою чергу не знали не розуміли ані слова по-англійськи. Це американці прийняли наших переселенців до своїх домів, забезпечили їх харчами і допомогли їм влаштуватися на всі вигоди, які подає Американська Суспільна опіка. В скорому часі після приїзду, всі вони були забезпечені помешканнями, медичною опікою, картками на харчі і курсами анґлійської мови. Між ними є багато фахівців-ремісників різних фахів. Працьовиті, чесні, ощадні та сумлінні новоприбулі скоро влаштовуються на працю і до року вже їздять своїм власним автом, а декілька родин вже купили собі доми.

Рочестерська преса, радіо і телевізія обширно звітували про приїзд цієї групи нових еміґрантів-українців.

Мрією новоприбулих еміґрантів — п'ятидесятників є свобідно, без переслідування, ісповідувати віру Христову так як пише Святе Письмо, після їхнього релігійного переконання. Мріють також про свою власну церкву. Будучи дуже побожними, вони сходяться щотижня, деколи і по два рази з тиждень і провадять молитовні зібрання, на яких читають Святе Письмо, проповідують та співають пісні релігійного змісту. Вони відмовляються від алкоголю і тютюну.

Кожної неділі українські п'ятидесятники мають свою радіопередачу, якою проводить Нуся Елгарт і новоприбулий Тимофій Курочка. Радіопрограма провадиться українською мовою під назвою „Хліб життя".

Зі сторони українців Рочестеру, громади яка нараховує від 10 до 15.000 українців поміч була така:

1) Місцевий ЗУАДК перевів збірку грошей і поміг влаштувати охочих дітей новоприбулих в українській католицькій школі св. Йосафата.

2) Український Союз на просьбу Округи Рочестер вислав першим 16-ом родинам даровий щоденник „Свободу" на 3 місяці. Дехто з них став передплатником цієї газети.

3) Український Братський Союз обіцяв вислати всім родинам дарункові числа „Народної Волі", яка чекає на адресу новоприбулих. Обом союзам варто б було призадуматися над організацією своїх відділів серед новоприбулих.

4) Та покищо найбільш помічною і корисною українською інституцією для новоприбулих земляків являється Українська Кредитова Спілка в Рочестері. Дирекція Кредитівки, з приїздом перших родин, мудро ухвалила дарунок кожній сім'ї сумою 50 дол. на відкриття конта в кредитівці. В результаті майже всі новоприбулі стали членами -співвласниками української кооперативи, в якій складають свої заощадження, а в разі потреби беруть позички на авта і купівлю домів. Крім того кожний з них може бути обслужений своєю рідною мовою та отримати в службовців кредитівки пораду і пояснення в деяких дивних і незнайомих новоприбулим ситуаціях.

5) Є ще в громаді поодинокі українці, які всебічно помагають еміґрантам, як перекладачі, порадами, меблями, убранням, в шуканню за працею тощо, але це дійсно одиниці, яких є замало.

Отже в Рочестері, як кажуть на Україні, „все нормально". Українська громада збільшилася приблизно на 1.000 осіб. Нова еміґрація — з України. Не за сріблом-золотом, не за земними дарами шукали новоприбулі, покидаючи рідну землю. Свободи і спокою шукали, щоб вільно могли хвалити ім'я Господнє згідно з Святим Письмом. Ось чому прибули вони сюди, на вільну землю Вашінґтона. Помагай їм Боже в їхній долі! Помагаймо і ми!

Володимир Пилишенко

Українська православна катедра св. Рівноапостольсьного Князя Володимира

запрошує на своє

ХРАМОВЕ СВЯТО

яке відбудеться

в неділю, 5-го серпня 1990 року

на Українському Селі в Бавнд Бруку, Н. Дж. — Сомерсет

Архиєрейську Службу Божу очолить Предстоятель катедри

ПРЕОСВЯЩЕННИЙ ЄПИСКОП АНТОНІЙ

Зустріч Владики та Архиєрейська Служба — початок 9-та год. ранку.

НАСТОЯТЕЛЬ КАТЕДРИ
ПАРАФІЯЛЬНА УПРАВА

Запрошуємо оглянути оновлене Українське Село.

Шкільництво в Україні потребує допомоги

Як уже відомо, Світовий Конґрес Вільних Українців проголосив цей 1990 рік — Роком Української Єдности, а рівночасно декаду, яка саме починається — Декадою Української Мови.

Ці гасла, як року, так і декади, мають повні підстави й оправдання у положенні та конкретних вимогах нашого часу.

До Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради напливають постійно прохання з України, як теж і з дослівно найдальших закутків СССР, де живуть розкинені українці. Всі, користуючись новими можливостями, організуються і, в першу чергу, думають про оснування українського шкільництва. Зрозуміло, що після неволі духа, яка тривала більше, як впродовж трьох поколінь, українські книжки для дітей, підручники, програми навчання із невикривленою правдою — там їх сьогодні так бракує як товарів щоденного вжитку. І про допомогу цими саме научними матеріялами звертається українська суспільність саме до СКВОР.

Виконуючи призначене своє завдання, СКВОР старається йти назустріч усім цим проханням, тим більше, що впродовж десятків років нашого життя в діяспорі нагромадилося чимало матеріялів, які можуть послужити найкраще в Україні саме тепер. Наші видавництва радо ставлять, подекуди й безплатно, до розпорядження СКВОР свої матеріяли. Тут зокрема треба відзначити діяльність Шкільної Ради при Українському Конґресовому Комітеті Америки, яка охоче й поважно співпрацює в цій ділянці зі СКВОР.

Одначе навіть при всій жертвенності видавництв сама пересилка книжок коштує так багато, що СКВОР змушена звертатися до нашого громадянства з проханням про фінансову допомогу для цієї мети. При цьому не слід забувати, що на нас лежить ніяк не зменшений обов'язок посилати цей дар українського слова теж і вільним країнам нижчого життєвого стандарту. Вони теж мають право на допомогу нашої централі.

Чеки просимо виставляти на: World Congress of Free Ukrainians,2118 Bloor St. W, Toronto, Ont, Canada, M6S 1M8, з допиською СКВОР.

Рівночасно хочемо з приємністю повідомити, що при співпраці із Союзом Українок Канади СКВОР перевидає давно вже вичерпану, але неменше актуальну, книжечку відомого педагога та громадської діячки Мгр Антоніни Гороховичп. з. „Батьки і діти". Завдяки щедрому дарові меценатки Єлени Коваль із Калґарі, Канада, видання книжечки вже заплачене і чистий дохід із неї вживається на культурні і виховні цілі СКВОР

За Світову Координаційну Виховно-Освітню Раду:

Іроїда Винницька
голова

Л. Х. Щур
секретар

Ґлен Спей — жертвам Чорнобиля

З ініціятиви культурно-освітнього референта місцевого Відділу УАКРади Богдана Гірняка, Об'єднання Українців в Ґлен Спей, до якого входить Відділ УАКРади, як складова його частина, зорганізувало зустріч громадянства для придбання фондів для допомоги українським дітям — жертвам Чорнобиля. Така зустріч відбулася в суботу, 9-го червня, в залі Українського Братського Союзу на оселі „Верховина" в Ґлен Спей. В зустрічі взяли участь всі місцеві діючі організації, а саме: Об'єднання Українців, Відділ УККА, Відділ УАКРади і Відділ Союзу Українок. До фінансового успіху причинилася у великій мірі Управа Оселі Верховина, яка зовсім безкоштовно на цю ціль відступила залю-ресторан. Вечір-зустріч складався з двох частин: мистецька частина і перекуска. На цю зустріч було запрошено і позамісцевих українських громадян, які часто відвідують Ґлен Спей в часі літнього сезону або в часі більших релігійних свят, як рівнож кореспондентів місцевої американської преси. Мистецьку частину як господар зустрічі відкрив голова Об'єднання Українців Богдан Кандюк. Після короткої згадки про Чорнобильську трагедію Б. Кандюк передав слово голові місцевого відділу УККА Ярославові Ґавурові для дальшого ведення програмою. Я. Ґавур привітав присутніх, згадавши також коротко про наш священий обов'язок реаґувати на всі події в Україні, особливо там, де потрібна наша фінансова допомога і попросив місцевий хор під дириґентурою інж. Осипа Гапія розпочати програму молитвою. Після молитви „Отче Наш" у київському напіві, Ґавур попросив до слова мистця Зенона Голубця, як головного доповідача. З. Голубець виголосив свою доповідь українською мовою.

Після цієї доповіді Богдан Чапля зарецитував поему Василя Ящуся „Монолог Чорнобиля". Поему, яка прекрасно відповідала характерові вечора, Б.Чапля переповів з великим чуттям. Після декляраці, другу доповідь англійською мовою виголосив місцевий адвокат д-р Андрій Шуль. Після загальної характеристики трагедії Чорнобиля, д-р Шуль звернув головну свою увагу на правну сторінку цієї трагедії, яка є свідомим, заздалегідь продуманим злочином московської правлячої кліки і її уряду. Правничі кола української діяспори повинні притягнути до співпраці правничі установи західніх демократій і разом з ними судити Москву за свідомі злочини не тільки проти українського і інших поневолених народів, але й проти цілого людства. З доповіді д-ра Шуля скористало багато американських гостей та представників місцевої американської преси. Годиться тут згадати, що в часі перекуски представники американської преди отримали ще додаткові інформації в часі інтерв'ю, яке мали з д-ром Шулем і з З. Голубцем.

Місцевий мішаний хор закінчив мистецьку частину вечора молитвою „Богородице Діво". Я. Ґавур подякував всім присутнім за таку чисельну участь й запросив всіх до смачної перекуски, яку приготовили пані. Юстина Попович взяла на себе тяжкий обов'язок зайнятися буфетом. Буфет був смачний і багатий, так що після закінчення імпрези розпродано ще на місці залишки , які принесли ще до фонду додаткову суму 113 долярів. З продажі квитків вплинуло до каси Комітету 3,370 долярів та додаткових пожертв на суму 1,557 долярів.

Комітет для придбання фондів дітям і жертвам Чорнобиля щиросердечно дякує всім, які своєю присутністю і фінансовою допомогою доказали, що клич СКВУ про рік 1990, як рік всеукраїнського і громадського єднання, не став лише пустим звуком. Українці, мешканці українського села в Ґлен Спей відгукнулися на клич та проявили свою готовість допомогти Україні в міру своїх можливостей.

Олександер Ничка

В пам'ять нашого Дорогого

бл. п. Михайла Вовкодава

складаємо 50 дол.
на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ.

Юрій і Мирослава ГРАБ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Незабутнього БАТЬКА

о. протопресвітера бл. п.

ІВАНА ТКАЧУКА

відбудеться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в неділю, 5-го серпня 1990 р. о год. 9.30 рано
у церкві Всіх Святих в Ню Йорку

Просимо всіх приятелів і Знайомих прибути, щоб спільно помолитись за душу Покійного.

Горем прибиті:
ЛЮБА, ВІРА і ІВАСЬ з Родинами

У ВАШІНҐТОНІ ПЕРЕБУВАЄ президент Казахстану, другої по територіяльній величині республіки СССР, який старається переконати американців, що його багата на природні копалини країна буде добрим місцем для комерційних спілкувань та торговельних взаємовідносин. На зустрічі минулого тижня з представниками уряду президента Дж. Буша, членами Конґресу та представників комерційної громади ЗСА президент Нурсултан Назарбаєв старався переконати присутніх, що великою поміччю для його республіки буде якщо знайдуться охочі допомогти створити вільну ринкову економічну систему в його країні, місці знайдення найбільших нафтових запасів за останнє десятиліття.

У глибокому смутку повідомляємо українську громаду,
що в дні 29-го липня 1990 року урвалася тендітна нитка життя

СОФІЇ ФЕДАК-МЕЛЬНИК

вірної довголітньої дружини полк. Андрія Мельника,
уродженої 30-го жовтня 1901 року.

Покійну поховано у вівторок, 31-го липня 1990 року на цвинтарі у Люксембурзі, поруч Її Мужа, голови ПУН полк. А. Мельника.

Сестри: ОКСАНА ДРОГОМИРЕЦЬКА з родиною у Франції
ДАРІЯ БУЧАЦЬКА з мужем у Австралії
Брат БОГДАН з родиною в Бразилії
та родина в ЗСА і Канаді

У день похоронів була відправлена Поминальна Служба Божа в українській католицькій церкві св. Родини в Бабилоні, Н. Й.

ПОДЯКА

З волі Господньої відійшла від нас у Вічність наша ДОНЯ і ВНУЧКА

ГАННУСЯ СВЕРСТЮК

дня 16-го березня 1990 року в місті Філядельфія.

У зв'язку з цією невимовно сумною подією хочемо висловити щиросердечну подяку за всі вияви доброти й любови, яких зазнала ще за життя наша доня і ми, її батьки. Ми вдячні всім тим громадянам Філядельфії, околиці і дальших міст і поселень Америки і Канади, що не щадили ні труду, ні часу, ні фондів, виявляючи опіку й прихильність до недужої й до нас, що знайшлися в невідрадному становищі. Є це в першу чергу Український Народний Союз(УНС), очолений головним предсідником д-ром Іваном Флисом, що був промотором спровадження до Філядельфії нашої доні з нами та причинився до коштів приїзду.

Дякуємо зокрема нашим добродіям, що допомагали нашій доні. Є це: д-р Богдан Гнатюк і Ірина Гнатюк, д-р Андрій і Христя Тершаківці, інж. Тит і Софія Геврики, Надійка Світлична, Роман і Ірина Лапичаки, д-р Петро і Ліля Козицькі, інж. Стефан і Христина Чорпіти, Ірина Стерчо, інж. Іван і Наталія Даниленки, Володимир і Ярослава Куліші, Віра Лащик, Надія Савчук, інж. Петро й Ольга Гурські, Марта Бабак, Ніна Михалевич, Євген і Ольга Рудакевичі, Мирон і Євгенія Подоляки, Надія Оранська, Ольга Нич, Дарія Степаняк, Євдокія Блавацька, що у радіопрограмі ім. Б. Блавацького приділила особливу увагу цій справі, та українським радіопрограмам Визвольного Фронту, також „Голосу Мирян" і радіопрограмі Марії Ганусей, а також всій українській пресі. Ми висловлюємо при цій сумній нагоді нашу глибоку вдячність лікарям і медичному персоналові Дитячого шпиталя у Філядельфії, зокрема докторам медицини: Луїс Шат (Luis Schut), Роджер Пекер (Roger J Packer), Ерік Креймер (Eric D. Kramer), що робили все можливе в людських силах при найновіших досягненнях медицини, щоб спасти життя дитини. Ми вдячні за всі щирі молитви, які підносили українці й неукраїнці цього міста й інших міст у церквах різних визнань за видужання нашої доні.

А остаточно ми особливо вдячні за зворушливі й урочисті похоронні відправи: в катедральному соборі св. Володимира, вечором 18-го березня, де був відправлений чин Панахиди за упокоєну дитину при співі хорів обох православних церков — св. Володимира і св. Покрови. Ми приносимо нашу подяку Всечеснішим Отцям, які відправляли цей чин: митрофорному отцеві Франкові Істочину, о. протопресвітерові Іванові Міронкові (із церкви св. Покрови у Філядельфії), о. протоієреєві Павлові Гринчишину (з церкви св. Покрови в Вілмінґтоні), о. Єремії Озланському (з церкви св. Успіння в Честері). Ми зворушені сослужінням у Панахиді отців Української Католицької Церкви — о. митратові д-рові Іванові Біланичеві (з церкви Христа Царя у Філядельфії) і о. місіонареві Ярославові Свищукові з Арґентини. Особливу вдячність висловлюємо о. митратові І. Біланичеві за прощальне слово в церкві після відправлення Панахиди, з основною темою: „Бог це любов". Ми дякуємо д-р Наталії Пазуняк, яка виголосила щире прощальне слово в церкві після відправ від філядельфійської громади.

Ми вдячні також за заупокійну Літургію в цьому ж храмі. Особливу подяку приносимо Їх Святості Патріярхові Мстиславові за відправу Панахиди в церкві пам'ятнику св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку та за глибоке, сповнене любови слово Владики та за чин літії над відкритим гробом. Ми вдячні Всечеснішим Отцям, що відправляли, а саме: митрофорний отець Франко Істочин, о. протопресвітер Василь Дяків, о. протоієрей Тарас Чубенко, о. протоієрей Володимир Мовчан та о. Юрій Галиця; також присутньому Владиці Паїсієві. Ми дякуємо 7-му Відділові Українського Золотого Хреста за підготову поминальної трапези та за співпрацю і дбайливість Сестрацтва св. Марії. Нею проводив інж. Іван Даниленко, якому щиро дякуємо за труд і увагу. Ми вдячні за щире надгробне слово отця протопресвітера Василя Дякова, голови Консисторії, та за слово Надії Світлечної. Висловлюємо глибоку вдячність за щирі слова співчуття, висловлені під час тризни: за теплі слова Лілі Козицької та за слово недавно прибулої з України Стефанії Гнатенко. Ми вдячні також за присутність на похороні славної поетеси України Ліни Костенко із сином, особливо ми вдячні Надійці Світличній за прочитання вголос зворушливої казки, написаної для внучки Ганнусі її дідом Євгеном з України. Ми вдячні за всі щирі вислови співчуття від громадян зблизька і здалека, за їхні молитви і за пожертви на квіти на свіжу могилу нашої доні та на Фонд ім. Ганни Сверстюк, заснований при церкві св. Володимира, призначений для діточок-жертв катастрофи в Чорнобилі.

Ми щиро вдячні Михайлові і Анні Нилсевичам, власникам похоронного заведення, за дуже дбайливе безкоштовне проведення похоронів. Так само ми вдячні Раїсі Хейлик, власниці підприємства пам'ятників, що взяла на себе труд безкоштовно звести пам'ятник нашій незабутній доні та внучки.

При цій нагоді ми складаємо глибоку подяку на руки д-ра Олександра Білика, президента Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК), який щиро і жертвенно опікувався Ганнусею та нами, її батьками, від часу приїзду до Філядельфії, а також за щедрий дар на свіжу могилу в сумі 625 дол. та за суму 400 дол. на Фонд ім. Ганни Сверстюк.

Ми вдячні з глибини душі всім українським організаціям та окремим добродіям за моральну і матеріяльну підтримку. Ми щиро вдячні усім Всечеснішим Отцям, які відправляли Панахиди у своїх храмах та мирянам, що там молилися. Вкінці ми глибоко вдячні всім, хто прагнув облегшити тягар наших терпінь.

Хай Всевишній прийме нашу доню і внучку у Святі Свої Хороми!

Опечалені: Марія — мати
Андрій — батько
Лідія Сверстюк — бабуся
Євген Сверстюк — дідусь
Петро і Таліта Хінкулови — бабуня і дідусь

Пожертви на Фонд ім. Ганнусі Сверстюк в Допомогу Дітям Чорнобиля:

$ 1405 — від родини Ганнусі; $ 400 — ЗУАДК; $ 350 — Український Золотий Хрест; $ 300— Юрій і Галя Шевчуки (Слинько) в пам'ять д-ра В. Кузьмина; $ 250 — Сестрицтво св. Марії Заступниці. С. Бавнд Брук, Н. Дж.; $ 235 —Американці за Людські Права в Україні (відділи в Індіяна і Ню Джерзі); $ 200 — д-р Юрій і Патриція Ісаїв; по $ 100 — Комісія Зв'язків з Україною при українській православній катедрі Св. Володимира в Чикаґо; УНСоюз, Модест і Аполінарія Осадци, в пам'ять бл. п. о. Юліяна Осадци; д-р Богдан Т. і Ірина Гнатюки, Теодозій і Лукія Грицевич, Християн і Дзвінка Кульчицькі, 7-ий Відділ УЗХ, С. Бавнд Брук; $ 75 — діти і вчителі школи при церкві свв. Петра і Павла, Карнеґі, Па., $ 60 — Ірина Стерчо; по $ 50 — Роман і Ірина Лапичаки, Ніна і Олена Михайлевич; Євген і Ольга Рудакевичі, о. Митрат Мирослав і Марія Харини; 10-ий Відділ СУА, Дарія Кузик, Андрій і Христина Филиповичі, Іван і Жанет Куравські, д-р Павло і Ірина Джулі, Богдан і Ганна Тарнавські, Х. і О. Нич, Спілка св. Андрія; $ 40 — А. Д. Фурманці, $30 — Юрій Левицький; по 25— Юрій Левицький, 91-ий Відділ СУА, Богдан і Христя Турченюки, Микола і Володимир Кавки, д-р Іван і Ніна Куйдичі, Теодор Іліїв, Наталія Лук'янович; по $ 20 — Неоніла Кліш; Євдокія Ткачук, Петро Тарнавський, Наталія Пазуняк; $ 15 — Михайло і Ольга Гринчишини; по $ 10 — Лариса Дончук, Уляна Антоненко, Галина Гаврась, Поліна Гофмав, Дана Гужва, Валентина Дуцилович. Ліда Католік, Микола Квітка, Об'єднання Жінок ОЧСУ, Надія Клос, Петро Клюк, Михайло і Ірина Ковальчини, М. Кротюк, Станіслава Корнієнко, Костянтин Луценко, Неоніла Гордієнко, Кирило Пасічник, Іван Савчук, Михайло Пакура, Іван Свора, Софія Силін, Володимир Антонець, Євген Талакадзе, Григорій Тухар, Іванна Петик, Леся Ансон, Василь і Ганна Басараби, Катерина Василенко, Наталія Закидальська, Л. Шевченко, А. Д. Боднаренко; по $ 5 — Ярослав Штойко, Тихон Антонець, Ганна Зініч, Люба Гичко, Василь Заєць, Юрій Іхтіаров, Валентина Кунь, Анна Лей, Марія Мисик, Олена Піддубна, Володимир Пономаренко, Євгенія Поперечняк, Таїса Слюсаренко, Віталій Трипупенко, Ольга Туренська.

Разом: $ 5,000.

Пожертви для родини Сверстюків

$ 500 — Об'єднання Жіночих Організацій Чікаґо і околиць; $ 420 — Об'єднання Жінок Ліґи Визволення України (Канада); $ 403 — українська баптистська церква в Бервин, Ілл.; $ 275 — парафіяни української православної церкви св Тройці, Ірвінґтон, Н. Дж.; по $ 250 — Сестрицтво св. Марії заступниці, С. Бавнд Брук; д-р Петро і Ліля Козицькі; $ 215 — Філядельфійська Округа СУА; по $ 200 — Об'єднання Українських Православних Сестрицтв (ЗСА); інж. Стефан і Христина Чорпіти; по $ 100 — Владика Митрополит Мстислав, Український Золотий Хрест, 20-ий Відділ о. д-р Іван Тилявський, інж. Петро і Ольга Гурські, д-р Юрій і д-р Стефанія Бережницькі, інж. Іван і Наталія Даниленки, Сестрицтво Богодориці Катедри св. Володимира в Філядельфії, Надія Світлична і Павло Стокотельний, Ліна Костенко; по $ 50 — Володимир Безсонів, мґр Іван Кононенко, проф. Юрій і Надія Оранські, Євгенія Карбіяник; по $ 40 — Микола і Ірина Лабенські, Володимир і Марія Ненашки; по 25 — Василь і Євтух Шеремети, Анастасія Грибович д-р Володимир і Віра Кліші, о. Артемій і Леся Селепини, Лідія Одежинська; по $ 20 — В. Іващук, Оксана Левицька, Федір і Станіслава Корнюки, Лідія Бобріяник-Ковальчук, І. Кардаш з родиною; Раїса Хейлик, Стефан Гавриш, Владика Паїсій, Люба Шевченко, Катерина Мартіон, Галина Заверуха, Іван Явіляк, Дмитро і Ганна Олійники; по $ 10 — Тимотій Томсон, Олена Рохман, о. Франко Істочин, Меланія Квікер, Катерина Гончарів, о. Іван Літик, Кирило Пасічник, Іван і Тамара Тарасюки, Ірина Бачинська, Марія і Галя Филипенки, Остап і Марія Скульські, Тамара Вітюк, Анатолій Боярка, Микола і Олена Гузар, Оксана Трабако, Марія Романенчук; $ 300 — анонімно.

Разом: $ 4.738.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки

НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів у тій справі не будеться відписувати.

ВСІ РАХУНКИ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.

Філядельфійський Осередок НТШ подає до відома що в травні цього року вийшла книжка д-ра Романа Максимовича п. з. „Аналіза росту і розвитку нетреби (Xanthium)". Нетреба (Xanthium) — це знана рослина в науковому світі; вона широко вживана у дослідах в ділянці фотоперіодизму. Книжка друкована у видавництві університету Кеймбридж у Великій Британії. Це саме видавництво друкувало його першу книжку „Аналіза розвитку листя".

Д-р Р. Максимович є професором біології в університеті Вілланова. Він є дійсним членом НТШ та членом Філядельфійського Осередку НТШ, якого був головою від 1969 року до 1979 року. Крім згаданих книжок, д-р Максимович є автором декількох десяток наукових праць друкованих у різних професійних журналах.

Книжка „Аналіза росту і розвитку нетреби" видана у твердій обкладинці, має 220

Вийшла цінна книжка д-ра Р. Максимовича

сторінок і 32 розділи різних ділянок розвитку рослин, базованих на власних дослідах продовж 36 років. У своїх дослідах автор випрацював кінетику інкорпорації тимідини в ядра клітин листя нетреби. Автор присвятив спеціяльну увагу помірам скорости процесів розвитку тканин у формуванні листя і стовбура нетреби.

Д-р Р. Максимович народився 1924 року в Кам'янці Струміловій, де закінчив початкову школу і частину середньошкільної освіти. Матуру здав 1946 року в Інсбруку і там продовжував студії в ділянці біології. Прибув до ЗСА у1949 році і продовжував студії на Пенсильванійському університеті; 1956 року отримав диплом магістра, а 1959 року — докторат. Того ж

Д-р Р. Максимович

року став членом відділу біології в університеті Вілланова. Там він викладав загальну ботаніку, фізіологію рослин і біо-статистику. В 1966 році був промований на повного професора. Д-р Максимович зорганізував дослідну лябораторію і протягом багатьох років працював над розвитком рослин, особливо нетреби.

В 1968 році він отримав річну відпустку для наукової роботи, яка уможливила йому дати семінарі в Оксфорді, Копенгаґені, Гарварді та на університеті у Берклі, Каліф. Через десять років д-р Максимович отримував дотації від Крайової наукової Фундації на закуп інструментів та продовження своїх дослідів

Три рази підряд д-р Максимович був запрошений і давав доповіді на міжнародних ботанічних конґресах в Едінбурґу, Сиднею та Західньому Берліні.

У 1981 році він отримав чергову річну відпустку, яку провів у крайовій лябораторії Брукгейвені, де значно поглибив свої студії в ділянці електронної мікроскопії. 1982 році університет Вілланова відзначив д-ра Р. Максимовича під час ґрадуаційної церемонії грамотою вирізненого дослідника і грошовою дотацією.

Д-р Р. Максимович є активним членом пластового куріня „Лісові чорти" і членом парафії Христа Царя у Філядельфії. Він дальше продовжує свою працю в університеті Вілланова, дальше інтенсивно провадить свої досліди.

Д-р Р. Максимович і його дружина Анна мають дві замужні дочки і двох жонатих синів.

Р-р Михайло Диміцький

ПРИХИЛЬНИКИ ЛЕҐАЛІЗАЦІЇ маріхуани стверджують, що їх перемога стане нищівним ударом для торгівлі наркотиками та злочинности, які процвітають лише тому, що заборонені. Кандидат на посаду губернатора стейту Кентакі адвокат Ґейтвуд Ґолбрайт проголосив, що одним з пунктів його передвиборчої програми є боротьба за „відновлення традиційної галузі сільського господарства — вирощування маріхуани". Як відомо, перед тим, як хвиля наркоманії охопила Америку, коноплі-сировина для виробництва маріхуами — вирощувались в стейтах середнього заходу цілими гектарами, нікому не приносила шкоди та використовувалася для виробництва волокна для шнурів. Кандидат до Конґресу від стейту Ню Гемпшир Майкл Веддл також виступає за леґалізацію маріхуани, гаслом його виборчої кампанії є „Живи вільно — або помри!" Кандидат до Конґресу від стейту Кензас Марк Кремер прихильник леґалізації „трави", опинився у в'язниці за куріння маріхуани в поліційній дільниці. Він стверджує, що цей наркотик не є більш небезпечний, ніж алькоголь та сигарети.

Е. Іванців...

(Закінчення зі стор. 1)

ника Інформаційного Бюра УНС, повинні допомагати поодиноким республікам, які відроджуються, але не центральному урядові в Москві.

Головним пункнтом в арґументації Іванціва є ствердження, що кремлівські керівники вже перестали бути керівниками сателітних країн — Польщі, Чехо-Словаччиник, Мадярщини. Незабаром подібна ситуація може витворитися також у республіках СССР. Президент СССР Міхаїл Ґорбачов і його спільники були і є творцями комуністичної системи Совєтського Союзу, яка не тільки політично поневолює цілий ряд народів, але економічно допровадила їх до економічної катастрофи.

Після цілоденної дискусії, сенатська комісія закордонних зв'язків передала свої рекомендації для обговорення на сесії повного Сенату. Рекомендації включають створення Европейського банку перебудови і розвитку Східньої Европи.

Театральна...

(Закінчення зі стор. 1)

вже був у Києві та нав'язав контакти.

— Ми хотіли б мати спільні проби з молодими українськими акторами та показати, як ми працюємо, нав'язуючи до Л. Курбаса, який тепер знову привернений у театральне мистецтво України, а яким так захопилися американські актори. Коли це нам вдасться — не знаю.

Тепер В. Ткач з цілим „штабом" у Гарварді. Вона провадила майстерню на літніх курсах, вживаючи гру слів у віршах Симоненка і Тичини і разом з групою показувала як ставити поезію як дійство.

А відтак пічнуться знову проби і так аж до прем'єри, до якої ще треба стільки зробити та стільки здобути гроша.

Питаємося про дальші пляни — ясне, що все творча В. Ткач вже їх також має, але ще не дуже радо про них говорить. Ця друга майстерня заплянована на весну 1991 року і матиме дивну назву „Ґаз та інші вибухи". Більше гостя не хоче зрадити.

Одне знаємо напевно, що вона зуміє і цією другою майстернею захопити своїх американських друзів-акторів та зробити це, про що писав її ідеал, Л. Курбас — поволі входити з українськими п'єсами у світове театральне мистецтво.

Діяльність...

(Закінчення зі стор. 2)

декілька наукових конференції та з'їздів в Австралії.

При Головній Управі УЛТПА в Чикаго реорганізовано Архів-Бібліотеку УЛТПА, а від 1980 року архівар д-р Павло Пундій почав видавати передруком архівні збірники „Український Медичний Архів". Досі вийшло 12 чисел.

У 1977 році з ініціятиви д-ра Романа Осінчука і д-ра Ахіля Хрептовського та інших лікарів засновано Світову Федерацію Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ), яка при співпраці д-ра Володимира М'ялковського, голови відновленого Українського Лікарського Товариства в Німеччині зорганізувала в 1984 році успішний Перший Науковий Конґрес СФУЛТ-у в Мюнхені, на якому наділено д-ра Романа Осінчука почесним докторатом Українського Вільного Університету.

У 1988 році Світова Федерація Українських Лікарських Товариств при співпраці д-ра О. Жупника і управи відновленого Українського Лікарського Товариства в Австрії зорганізувала дуже успішний Другий Науковий Конґрес СФУЛТ-у у Відні.

У 1980-их роках українські лікарі в Польщі згуртувалися у медичній секції при Українському Суспільно-культурному товаристві (УСКТ) та вже відбули чотири медичні семінари, а в квітні цього року оформилися як Українське Лікарське Товариство в Польщі.

В останньому часі постали українські лікарські товариства в Бразилії Великобританії, Чехо-Словаччині та інших країнах української діяспори.

На тлі такої організованої діяльности наших централь УЛТПА і СФУЛТ-у треба згадати видавничо-наукову діяльність УЛТПА, яка від 1954 року почала видавати науково-професійний журнал українською мовою „Лікарський Вісник". За останніх 35 літ вийшло вже 120 чисел за редакцією визначних лікарів-редакторів як: Роман Осінчук, Ярослав Воєвідка, Тома Лапичак, та від 1967 року (від 46-го числа) Павло Джуль.

120 чисел „Лікарського Вісника" охоплюють 6,800 сторінок друку, на яких, крім поточних лікарських новин, рецензій, біографічних нарисів, звітів із відділів поміщено 730 наукових праць наших колеґ, що зуміли промостити собі шлях до вищих медичних шкіл і установ Америки чи Канади.

Другою формою наукової діяльности Товариства були наукові з'їзди, започатковані в Клівленді вже в 1956 році. Їх досі відбулося 17 і то в більших містах Америки і Канади, як Клівленд, Чикаґо, Ню Йорк, Філядельфія, Вашінґтон, Торонто, Монтреаль і Вінніпеґ, та менші наукові конференції — в Керґонксоні, Н.Й., на Союзівці, Арубі і Акапулько.

Ці з'їзди чи конференції не тільки збільшували товариські контакти і професійні кваліфікації лікарів з різних ділянок, але що важливе, вони користувалися признанням і т.зв. урядовою акредитацією центрального Американського Медичного Товариства (АМА).

Крім своєї науково-професійної діяльности українські лікарі в діяспорі, між якими є письменники, журналісти, мистці та культурні діячі розвинули провідну діяльність на громадському, культурному, церковному а навіть на політичному полі.

Вони стали головними фундаторами Українського Інституту при Гарварді Енциклопедії Українознавства, НТШ і УВАН, українських музеїв і церков та інших наукових і культурних установ.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

влаштовує з доручення

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ

ТЕНІСОВІ та ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ на СОЮЗІВЦІ

в днях від 31-го серпня до 3-го вересня 1990 року

(Labor Day Weekend)

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

ЗА ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ на РІК 1990

і за чаші

УНСоюзу, Союзівки, Свободи, (в тому пропам'ятна чаша інж. Б. Рака, д-ра В. Гука і Я. Рубля), Українського Тижневика і п-ні Марії Душник

та грошові нагороди

в поодинокій грі:

ЖІНОК і ЖІНОК (35 р. і вище), ЧОЛОВІКІВ, мол., СЕНЬЙОРІВ (35-44), СЕНЬЙОРІВ (45 і 55), ЮНАЧОК, ЮНАКІВ (18, 16, 14, 12 і нижче р.).

Зголошення до змагань враз із вписовим по $15.00 приймає

MR. GEORGE SAWCHAK
7828 Frontenac, Philadelphia, Pa. 19111

до 22-го серпня 1990 р. Зголошення одержані після 22-го серпня не будуть взяті до уваги турніровою комісією.

ТУРНІРОВА КОМІСІЯ:

Р. Ракочий, ст., З. Снилик, Ю. Савчак, д-р З. Матківський, Ю. Попель.

ПОРЯДОК ЗМАГАНЬ:

П'ятниця, 31-го серпня — год. 1-ша по пол. на Союзівці: елімінаційна рунда чоловіків. Змагуни, які мусять змагатися в цій рунді одержать окремі повідомлення від проводу турніру **до суботи, 25-го серпня.**

Субота, 1-го вересня — год. 8:30 ранку на Союзівці:
чоловіки і сеньйори 35 р. і 45 р.,
год. 1-ша — юнаки, юначки і жінки,
год. 3-тя — сеньйори 55 р.

Час та місце дальших змагань назначить провідник змагань Ю. Савчак.

Змагуни групи чоловіків, вильосовані до елімінаційної рунди на п'ятницю, які не зможуть приїхати в цей день, як рівнож ті, що відпадуть в елімінаційних, можуть змагатися в в групі переможених.

З уваги на короткий час турніру та велике число учасників, змагуни можуть голоситись тільки до одної конкуренції, яку зазначать точно на реєстраційнім листку.

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

Субота, 1-го вересня, о год. 11:30 вранці

за ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШЕНСТВА УСЦАК та ТРОФЕЇ І НАГОРОДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ у слідуючих конкуренціях для дівчат і хлопців:

Хлопці/Мужчини: Число конкуренції	Вік	ІНДИВІДУАЛЬНІ	Дівчата/Жінки: Вік	Число конкуренції
1	13/14	100 м. змінний	13/14	2
3	15 і вище	100 м. змінний	15 і вище	4
5	10 і нижче	25 м. довільний	10 і нижче	6
7	11/12	25 м. довільний	11/12	8
9	13/14	50 м. довільний	13/14	10
11	15 і вище	50 м. довільний	15 і вище	12
13	10 і нижче	50 м. довільний	10 і нижче	14
15	11/12	50 м. довільний	11/12	16
17	13/14	50 м. горілиць	13/14	18
19	15 і вище	50 м. горілиць	15 і вище	20
21	10 і нижче	25 м. горілиць	10 і нижче	22
23	11/12	25 м. горілиць	11/12	24
25	13/14	50 м. грудний	13/14	26
27	15 і вище	50 м. грудний	15 і вище	28
29	10 і нижче	25 м. грудний	10 і нижче	30
31	11/12	25 м. грудний	11/12	32
33	13/14	100 м. довільний	13/14	34
35	15 і вище	100 м. довільний	15 і вище	36
37	10 і нижче	25 м. метелик	10 і нижче	38
39	11/12	25 м. метелик	11/12	40
41	13/14	50 м. метелик	13/14	42
43	15 і вище	50 м. метелик	15 і вище	44
		ҐІНЦІ		
45	10 і нижче	4 x 25 м. довільний	10 і нижче	46
47	11/12	4 x 25 м. довільний	11/12	48
49	13/14	4 x 50 м. довільний	13/14	50
51	15 і вище	4 x 50 м. змінний	15 і вище	52

Змагуни(ки) можуть брати участь у трьох індивідуальних конкуренціях і один раз у ґінцях.

Вписове виносить 5 дол. від змагуна(ки).

Змагуни(ки) „Чорноморської Січі", СУМА, „Тризуба" і Пласт Монтреаль мусять зареєструватися до 25-го серпня 1990 року до:

„Ч. Січ" — Марія Бокало (201) 382-2223
СУМ — Олена Галькович (201)692-1471
„Тризуб" — Евген Зиблікевич (609) 983-0621
Пласт — Монтреаль — Марія Ґерич-Буссієр (514) 653-4643

Інші змагуни(ки) можуть зареєструватися над басейном у суботу, 1-го вересня, від години 9-ої до 10-ої вранці.

Комісія плавацьких змагань: Е. і С. Зиблікевич, М. Бокало; О. Галькович; Я. Гук; М. Ґерич-Буссієр; О. Напора; Е. Солтис; Т. і Л. Калита; Ю. і М. Чатирка; Т. Данилів.

У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки), яких Т-ва є членами УСЦАК

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЛИСТОК — ДЛЯ ТЕНІСУ ТІЛЬКИ

Просимо витяти та вислати разом з оплатою $15.00
(Зголошення без вписового не приймається)

1. Ім'я і прізвище ....
2. Адреса (по-англійськи) ....
3. Телефон ....
4. Дата народження ....
5. Конкуренція та група в якій змагун хоче брати участь ....
6. Клюбова приналежність ....

Чеки виставляти на: KLK, American Ukrainian Sports Club

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи" ☐ „Українського Тижневика" ☐

„Веселки" ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00.

● РОЗШУКИ ●

ПОШУКУЮ
МИХАЙЛА ХОЛОДНИЦЬКОГО
нар. 1918 р. в с. Щавне, Сяніцького повіту, який правдоподібно живе в Америці. Шукає син **ІВАН,** який живе у Львові, вул. Івана Франка 53, кв. 12А. Прошу його або про нього повідомити:
ANNA WLADYMIR
22 Hanson St.,
Boston, MA 02118
Tel.: 1-617-423-1739

● РІЗНЕ ●

● НА ПРОДАЖ ●

НА ПРОДАЖ
Близько Союзівки
100 акрів, дім, ґараж, 2 бонґала
Тел. (201) 478-6640, вечорами

●FUNERAL DIRECTORS●